

ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY
system – podmioty – obowiązki – daty

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Przepisy; dyrektywa, ustawa.

Inne kraje

Cel

Obowiązki zbierających (sklepy, gminy)

Obowiązki producentów (wprowadzających)

Organizacje Odzysku

Oplata recyklingowa

Daty w Ustawie

Najczęściej popełniane błędy interpretacyjne

Pytania bez odpowiedzi

Kontakt

Przepisy; dyrektywa, ustawa.

- **Dlaczego trzeba zbierać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny?**
  - Ponieważ zawiera środki niebezpieczne, a niewłaściwe z nim postępowanie jest szkodliwe dla środowiska.
- **Dlaczego właśnie teraz należy na to zwracać uwagę?**
  - Zawsze trzeba było segregować te odpady, ale wcześniej nie było świadomości społecznej i wiedzy o ich niebezpieczeństwie oraz szkodliwości dla środowiska naturalnego. Nigdy też nie było odpowiedniego i szczegółowego ustawodawstwa w tym zakresie.
- **Jakie przepisy teraz obowiązują?**
  - W 2003 roku opublikowana została dyrektywa, a na jej bazie 21 października 2005 roku weszła w życie Polska Ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym
- **Które ministerstwo było odpowiedzialne za implementowanie dyrektywy?**
  - Ministerstwo Środowiska, główne prace wykonane były w Departamencie Polityki Ekologicznej
- **Czy odpowiednie przepisy mają swoje odpowiedniki w innych krajach?**
  - Na bazie dyrektywy, prawie wszystkie kraje członkowskie (i nie tylko) dostosowały swoje ustawodawstwo w tym względzie. W zależności od kraju, zapisy dyrektywy są wprowadzane na mocy ustawy lub rozporządzeń.
- **Czy polskie przepisy weszły w życie w tym samym czasie co w innych krajach?**
  - Duża część państw członkowskich nie implementowała dyrektywy na czas. Większość z dokonała tego w 2005 roku.

Inne kraje

- **Jak w praktyce wyglądają systemy w innych krajach europejskich, na jakim są etapie?**
  - W Europie zachodniej istnieje wyższa świadomość ekologiczna, od pewnego czasu organizowane są systemy zbierania, tworzona jest infrastruktura.
- **Kto jest zbierającym w innych krajach?**
  - Gminy oraz sklepy.
- **Jaki jest tam główny kanał zbierania?**
  - Jest to zwykle proporcja 80/20, z tym, że w niektórych przypadkach 80% zbierane jest przez gminy, a w niektórych 80% masy trafia do recyklingu przez sklepy. Zależy to zwykle od historycznych uwarunkowań prawnych obligujących w większy lub mniejszy sposób gminy do takiej działalności.
- **Jakie kraje mają najlepsze rezultaty w zbiórce?**
  - Są to tradycyjnie kraje, które przodują dziedzinie ochrony środowiska tzn. kraje skandynawskie i Szwajcaria. W tych pierwszych zbiera się już ponad 12 kilogramów na osobę rocznie!

Cel

- **Jaki jest podstawowy cel ustawy?**
  - Zapewnienie powstania i sfinansowania systemu zbierania, przetwarzania, recyklingu i odzysku wyrobów elektrycznych i elektronicznych
- **Skąd on wynika?**
  - Z zapisów pojawiających się w samym Traktacie Europejskim mówiących o potrzebie ochrony środowiska i o rozszerzonej odpowiedzialności producenta za swoje wyroby.
- **Czy cele są skwantyfikowane?**
  - W ustawie nie ma ogólnego celu jaki jest wymieniony w dyrektywie to znaczy zbiórki 4 kilogramów odpadów rocznie na osobę. Dyrektywa nie nakazuje wyznaczania konkretnych celów ilościowych poszczególnym wprowadzającym. Obliguje tylko „Państwo Członkowskie” do osiągnięcia takiego poziomu. Polski ustawodawca, po konsultacjach z przedstawicielami branż producenckich, zdecydował się narzucić na wprowadzających obowiązek finansowania całej zbiórki i recyklingu bez wyliczania celów jednostkowych. Praktyka pokazuje, że pół roku przed finalną datą wyznaczoną producentom (30 września 2006) powstały pierwsze organizacje odzysku zrzeszające już w tej chwili ok. 80% wprowadzających (w sensie wagowym).
- **Czy cel 4 kilogramów na mieszkańca jest osiągalny?**
  - Oczywiście, że tak. Niestety Polska dostała tylko 2-letni okres przejściowy i musimy ten cel (ponad 150.000.000 kg) osiągnąć już w 2008 roku. W związku z tym, że nie ma żadnej infrastruktury i nie stworzono gminnych systemów zbierania, a świadomość społeczna w kwestii selektywnej zbiórki wyrobów elektrycznych i elektronicznych jest znikoma, cel ten staje się bardzo trudny do osiągnięcia w dwa lata. Jest to jednak możliwe, ale zaangażowane być muszą olbrzymie środki finansowe przy równoczesnej dobrej organizacji pracy i współpracy wszystkich uczestników systemu: importerów, producentów, detalistów, gmin i konsumentów.
  - Zminimalizowana winna zostać również szara strefa.
- **Czy w samej ustawie są inne cele ilościowe lub wartościowe?**

- Wprowadzający są zobowiązani do recyklingu i odzysku (w zależności od branż) od 50 do 80% zebranych odpadów. Cele te zaczną obowiązywać od 2008 roku.

Obowiązki zbierających (sklepy, gminy)

- **Kto jest zbierającym w myśl ustawy?**
  - Prowadzący punkt zbierania zużytego sprzętu, czyli sprzedawca detaliczny i hurtowy oraz gminna jednostka organizacyjna zajmująca się odbieraniem odpadów komunalnych, a także i przedsiębiorca posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych. W skrócie, z punktu widzenia konsumenta, będą to sklepy i gminy.
- **Od kiedy sklepy muszą odbierać zużyty sprzęt od konsumenta?**
  - Od 1 lipca 2006.
- **Czy sklepy mają odbierać każdy sprzęt?**
  - Tylko na zasadzie 1:1, czyli przy sprzedaży pralki, sklep ma obowiązek odebrać użytą pralkę, a nie np. mikser (art. 42).
- **Co to znaczy „odebrać”? Czy sklepy mają obowiązek odebrać sprzęt z mieszkania?**
  - Nie, teoretycznie mają obowiązek odebrać go w sklepie ale praktyka zapewne pokaże, że sklepy detaliczne dowożąc towar odbiorą stary u klienta, o ile ten będzie miał takie życzenie. Będzie to jednak wynikać tylko z dobrej woli sprzedającego
- **Czy sklep ma obowiązek odebrać zużyty sprzęt nawet po miesiącu?**
  - W ustawie jest to określone jako „moment sprzedaży” (art. 42 ust.1).
- **Czy konsument może zwrócić tylko sprzęt tej samej marki?**
  - Nie, ma prawo oddać jakikolwiek sprzęt tej samej kategorii bez względu na markę.
- **Czy sklep musi ważyć odebrany towar?**
  - Teoretycznie tak (art. 40). W praktyce trudno sobie jednak to wyobrazić aby wszystkie sklepy nagle musiały się wyposażyć w specjalistyczne wagi. Prawdopodobnie ważenie odbywać się będzie w zakładzie przetwarzania choć może to okazać się droga do nadużyć.
- **Jakie inne obowiązki oprócz odbioru sprzętu winien spełniać sklep (sprzedający)?**

Sklep musi m.in. (art. 37-42) segregować odpady, raportować, informować konsumentów o punktach zbierania i o wysokości kosztów gospodarowania odpadami.
- **W jaki sposób winien pokazywać koszty gospodarowania odpadami**
  - Musi to robić w sposób widoczny, w formie tzw. opłaty recyklingowej (art. 41 i 25)
- **Co to jest opłata recyklingowa?**
  - Patrz: rozdział poświęcony wyłącznie tej opłacie.
- **Czy stawki opłaty recyklingowej nie będą zawyżone przez producentów lub poszczególne stopnie dystrybucji?**
  - Ustawa konkretnie zezwala na pokazywanie kosztów gospodarowania odpadami. Nie ma mowy o dodatkowych narzutach i marżach.
- **Czy sklep może poinformować klienta o wysokości opłat w sposób „zbiorczy” tzn. w ogólnej informacji odnoszącej się do danej grupy produktowej?**
  - Elementy każdej ceny winny być w myśl tej ustawy „uwidocznione” dla klienta. Podkreślono również, iż ma to być „oddzielny element ceny”, danej ceny (!), a nie polityki cenowej sklepu. Inne ustawy (np. Ustawa o cenach) regulują te przepisy w sposób bardziej szczegółowy. Klient nie może być zaskoczony przy kasie, że ma zapłacić więcej niż to jest opisane na „cenówce” przy eksponowanym produkcie.
- **Czy sklep może oddać odpady dowolnej jednostce?**

- Nie, „zbierający zużyty sprzęt jest obowiązany przekazać zebrany zużyty sprzęt prowadzącemu zakład przetwarzania wpisanemu do rejestru...” (art. 38).
- **Zbierający to w skrócie: sklepy i gminy. Czy zatem istnieją już gminne systemy zbiórki?**
  - W praktyce nie ma takich systemów. Istnieją tylko bardzo nieliczne chlubne przypadki potwierdzające tę regułę.
- **Czy tylko ta ustawa reguluje obowiązki gmin w tym zakresie?**
  - Nie, są jeszcze inne jeszcze przepisy. Selektywnej zbiórki odpadów dotyczą chociażby: ustawa o odpadach, ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawa o obowiązkach producentów... i nadrzędna ustawa prawo ochrony środowiska.
- **Czy w gminie mieszkańcy mogą oddać zużyty sprzęt za darmo?**
  - Tak, bezpłatnie, nikt nie może pobierać za to opłat.
- **Czy mieszkaniec może zwrócić większe ilości sprzętu?**
  - Tak, dowolną ilość o ile odpady pochodzą z gospodarstw domowych, a nie np. z produkcji czy instytucji.
- **Czy marka zużytego sprzętu ma znaczenie?**
  - Nie.

Obowiązki producentów (wprowadzających)

- **Kto to jest „wprowadzający”?**
  - Potocznie mianem „wprowadzającego” (takie określenie zawarte jest w ustawie) można nazwać producenta i importera wyrobów elektrycznych i elektronicznych. *De facto* mowa jest o firmie produkującej w kraju, dokonującej wewnątrzwspólnotowego nabycia lub importującej towar spoza obszaru Unii
- **Jakie nowe obowiązki winni spełniać wprowadzający?**
  - Wprowadzający powinni zadbać o odpowiednie oznakowanie swoich wyrobów symbolem przekreślonego śmietnika, dołączać określone informacje o systemie zbierania oraz o masie sprzętu, informować zakłady przetwarzania (na ich żądanie) o konstrukcji swoich wyrobów, rejestrować swoją działalność, a w szczególności organizować i finansować systemy zbierania (art. 27, 28)
- **Jaka jest gwarancja wywiązywania się wprowadzających z narzuconych obowiązków?**
  - Nadzór nad wypełnianiem wymogów ustawy przejmie Główny Inspektor Ochrony Środowiska
  - Zagwarantowanie wypełniania obowiązku organizowania i finansowania zbiórki nastąpi przez wniesienie zabezpieczenia finansowego lub zapisanie się do organizacji odzysku.

Organizacje Odzysku

- **Czy jest to podobny system jak w branży odzysku opakowań?**
  - Tak jak w wymienionej branży, producenci mogą zlecić wypełnianie swoich obowiązków organizacji odzysku. W tym jednak wypadku, organizacja musi spełniać szereg restrykcyjnych wymogów, np. musi mieć formę spółki akcyjnej o kapitale minimum 5 mln złotych i być utworzoną przez wprowadzających. Musi też zamrozić 2,5 miliona w formie gwarancji.
  - Z powodu restrykcyjnych wymagań organizacji odzysku będzie zapewne kilka, a nie ponad 40 jak to jest w „opakowaniówce”

- **Skąd tak restrykcyjne wymogi dotyczące Organizacji Odzysku?**
  - 1/ mamy do czynienia z odpadami zawierającymi substancje niebezpieczne,
  - 2/ w opakowaniach doszło do szeregu patologii (np. „handel kwitami”) i ministerstwo chciało ich uniknąć zanim się jeszcze pojawią w tej dziedzinie
  - 3/ było słuszne domniemanie ustawodawcy, że producenci, którzy cały system muszą finansować, stworzą organizacje nie nastawione na zysk jak to jest w przypadku recyklerów. Producenci wyrobów elektrycznych i elektronicznych są skoncentrowani na swojej podstawowej działalności jaką jest produkcja i sprzedaż wyrobów elektrycznych i elektronicznych i nie są z reguły zainteresowani czerpaniem zysków z działalności recyklerskiej co jest oczywistą domeną samych recyklerów. Celem producentów jest utrzymywanie jak najniższych cen dla konsumentów, a co za tym idzie jak najwyższej sprzedaży wyrobów gotowych.
- **Czy ustawa nakłada na producentów wymóg uzyskania zgody UOKiK na zawiązanie organizacji odzysku?**
  - Nie, omawiana ustawa tych kwestii nie precyzuje jednak najwięksi producenci będący konkurentami już uzyskali taką zgodę przed zawiązaniem takiej organizacji.
- **Czy Organizacje Odzysku będą organizacjami *Non-Profit*?**
  - Nawet jakby chciały takimi być to nie mogą, ponieważ narzucony obowiązek zachowania formuły spółki akcyjnej wyklucza taką możliwość (spółka akcyjna jest z definicji spółką prawa handlowego). Jednakże w statucie największej, istniejącej już organizacji skupiającej największych producentów jest zapis o charakterze „*non-for-profit*” czyli mówiący o przeznaczaniu ewentualnych zysków wyłącznie na cele statutowe (zbiórka, edukacja itp.)
- **Czy zapisanie się do organizacji jest dobrowolne?**
  - Tak, Wprowadzający może zdecydować o wykonywaniu obowiązku samodzielnie, np. poprzez podpisanie umów bezpośrednio z usługodawcami lub może przekazać wykonanie obowiązku organizacji odzysku. Konsekwencją samodzielnego wykonywania obowiązku jest konieczność wniesienia zabezpieczenia finansowego. Zawarcie umowy z organizacją odzysku zwalnia Wprowadzającego z wniesienia zabezpieczenia finansowego. Wyjątek stanowią lampy wyładowcze, którzy ze względu na charakter odpadu (tłucliwy odpad o zawartość rtęci) mogą być zbierane wyłącznie w ramach zorganizowanych systemów poprzez organizacje odzysku.

Oplata recyklingowa

- **Co to jest oplata recyklingowa?**
  - Jest to „oddzielny element ceny” pokazujący „koszty gospodarowania odpadami”. Takie są konkretne zapisy ustawy. W praktyce, na „cenówce” w sklepie, pojawi się zapewne cena w następującym formacie: pralka 949 zł + 18 zł oplata recyklingowa = 967 zł.
- **Kto wprowadza oplatę recyklingową? Jak jest kalkulowana?**
  - Wprowadzający (producent, importer) lub organizacja odzysku w jego imieniu, negocjuje z recyklerami oraz oszacowuje inne koszty systemu np. koszty zbiórki czy edukacji. Powstałe koszty dzieli na ilość wprowadzanych w danej grupie wyrobów. Pojawia się wtedy jednostkowy koszt gospodarowania odpadami, który w sklepie przyjmie zapewne nazwę opłaty recyklingowej
- **Czy producenci muszą pokazywać oplatę recyklingową?**

- Producenci mogą pokazać ją jako widoczny element ceny, a jeżeli już pokażą to sprzedawcy muszą o niej poinformować klienta, czyli pokazać ją jako „oddzielny element ceny”.
- **Dlaczego ma to być oddzielny element ceny, a nie część ukrytych kosztów producenta?**
  - Wynika to wprost z zapisów dyrektywy.
  - Ustawodawca zdecydował się narzucić obowiązek ujawnienia tych kosztów. Chodziło zapewne o to aby konsument wiedział za co płaci.
    - Ma to spełniać rolę edukacyjną czyli pojawienie się na milionach produktów nazwy „opłata recyklingowa” uświadomi w dość krótkim czasie milionom konsumentów, że:
      - istnieje problem ochrony środowiska w tym względzie,
      - jest to problem „kosztowny” (np. lodówki i kineskopy)
      - dotyczy każdego konsumenta i każdego produktu
      - konsument ma prawo oczekiwać budowy odpowiedniego systemu zbiórki
    - Ma to zapewne spełniać też pewną funkcję kontrolną;
      - przy przejrzystej formie spółki akcyjnej organizacji odzysku i powszechnej znajomości stawek, nie trudno będzie oszacować poziom jej zaangażowania finansowego, a co za tym idzie pewnego społecznego rozliczenia tych opłat,
      - nawet producent nie korzystający z organizacji odzysku może pokazać opłatę recyklingową dowodząc swojej dbałości o środowisko,
      - opłata ma uwidaczniać tylko koszty gospodarowania odpadami, gdyby była niewidoczna (ukryta w cenie), to poszczególne szczeble dystrybucji (hurtownie, sklepy..) narzuciłyby zapewne na nią swoją marżę.
  - Po raz pierwszy konsument będzie poinformowany z czego wynika podwyżka całkowitej ceny wyrobu: czy z chęci zwiększenia marży producenta czy z pojawienia się dodatkowych kosztów.
  - Kolejnym argumentem za pokazaniem tych kosztów jest możliwość ich finansowania tylko przez dany okres (do 2011/2013r.) W przyszłości te koszty będą wliczone w cenę. Chodzi o to, aby do tego czasu te pieniądze zostały faktycznie i w całości przeznaczone na tworzenie systemu zbierania i recyklingu odpadów ze sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Przejrzystość finansowania, jaką daje wprowadzenie opłaty recyklingowej jako widocznego elementu ceny stwarza taką możliwość.
  -
- **Uwidocznienie kosztów można też interpretować jako pewien przywilej dla producenta. Dlaczego dotyczy to właśnie gospodarki odpadami elektrycznymi?**
  - Wprowadzający sprzęt elektryczny i elektroniczny muszą zbierać odpady solidarnie i proporcjonalnie do obecnych (!) udziałów rynkowych, a obowiązek dotyczy odpadów w znakomitej większości nie wytworzonych przez nich, czyli „historycznych”. Dla przykładu: przy średnim cyklu życia pralki 15-20 lat, obecni producenci zbierać muszą wyroby wprowadzone na rynek przez firmy już nie istniejące lub mające często znikomy udział rynkowy.
- **Do kiedy ma obowiązywać opłata recyklingowa?**
  - Tak jak to jest wymienione w dyrektywie, Polska ustawa zezwala na pokazywanie opłaty recyklingowej do 2011 roku, a w przypadku „dużego AGD” do 2013 roku.
- **Czy po tych datach nie będzie już finansowania systemu?**

- Po roku 2011 i 2013 producenci nadal będą finansowali system zbiórki i przetwarzania ale nie będą mogli pokazywać tych kosztów w sposób widoczny.
- **Skąd nazwa „opłata recyklingowa”?**
  - Nazwa nie jest narzucona ustawą. Producenci na fakturach używać zapewne będą zwrotu „koszt gospodarowania odpadami” jednak w sklepach, na półkach i w powszechnym obiegu funkcjonować zapewne będzie nazwa „opłata recyklingowa” jako łatwiejsza do komunikacji masowej i lakonicznie opisująca cel opłaty.
- **Czy stawka ta zawiera podatek VAT?**
  - Tak, 22%
- **Czy opłata recyklingowa będzie powszechna? Czy pojawi się na wszystkich wyrobach?**
  - Będą to indywidualne decyzje producentów, często zależy one będą od specyfiki branży. W praktyce można spodziewać się, że w tych branżach gdzie marże są wysokie, a koszty recyklingowe niskie (np. lekkie i małe, ale drogie wyroby) – producenci mogą sfinansować logistykę i recykling w całości obniżając własne zyski.
  - Opłata recyklingowa nie pojawi się też siłą rzeczy na wyrobach wprowadzanych poza systemem, czyli przez tych, którzy unikają spełniania ustawowych obowiązków.
- **Od kiedy się pojawi opłata recyklingowa?**
  - Data wprowadzenia opłaty zależna jest od indywidualnego wprowadzającego (producenta, importera). Ci, którzy zlecili swoje obowiązki organizacji odzysku będą wprowadzali opłaty po podpisaniu umowy w zależności od terminu wykonywania obowiązków.
  - Pierwsza opłata pojawiła się w branży lamp wyładowczych, kolejne opłaty pojawią się w branży AGD w czerwcu, następnie wprowadzi je branża komputerowa i RTV.
- **Dlaczego konsument ma płacić opłatę recyklingową, jeżeli oddaje zużyty sprzęt w chwili zakupu nowego?**
  - Opłata nie jest kaucją! Oprócz kosztów pozyskania odpadów, jest jeszcze cały łańcuch kosztów, w tym kosztów logistyki, magazynowania, przetwarzania i recyklingu oraz edukacji.
  - Opłata recyklingowa dotyczy zużytego sprzętu wprowadzonego na rynek 10-15 lat temu. Jeżeli opłata finansowałaby tylko sprzęt właśnie oddawany to nie nastąpiłaby intensyfikacja zbiórki i nie osiągnęlibyśmy zakładanych 150.000 Mg (150 mln kg) w 2008 roku. Nie zwiększylibyśmy zbiórki dziesięciokrotnie w ciągu 2 lat! Poza tym, opłata wynosiłaby nie np. 30 zł za lodówkę tylko np. 100 zł. Opłata recyklingowa pokrywać również będzie bezpłatny odbiór z gmin oraz upowszechnianie idei selektywnej zbiórki w mediach.
- **Dlaczego opłaty będą musiały być płacone przez konsumenta przed 1 lipca skoro przywilej bezpłatnego oddawania sprzętu pojawi się dopiero tego dnia?**
  - Znakomita większość opłat pojawi się już po tej dacie, choć *de facto* nie ma tu żadnego formalnego związku pomiędzy datą bezpłatnego odbioru i finansowaniem systemu przez producenta.
  - Wprowadzający, na mocy ustawy, jest uprawniony uwidaczniać koszty gospodarowania odpadami od momentu wejścia ustawy w życie (21 października 2005). Z pewnością ma to na celu sfinansowanie przygotowania systemu, tak by zużyty sprzęt oddany przez konsumenta 1 lipca został odebrany i przetworzony. W praktyce koszty te pojawią się w różnych terminach zależności od rodzaju odpadu. Względnie najszybciej rozpoczęły lampy wyładowcze z uwagi na

konieczność kontynuowania w części tych samych obowiązków wynikających z ustawy o obowiązkach przedsiębiorców i opłacie produktowej z 11 maja 2001r.

- **Czy opłata recyklingowa jest równa jednostkowym kosztom recyklingu?**
  - Absolutnie nie. Opłata recyklingowa ma pokryć szereg innych kosztów, takich jak:
    - transport pomiędzy podmiotami (sklep, zakład przetwarzania, recykler...)
    - magazynowanie w poszczególnych miejscach składowania (np. zakład przetwarzania)
    - przetwarzanie (czyszczenie, segregacja, demontaż, cięcie, frakcjonowanie)
    - recykling
    - marże zakładów przetwarzania i recyklerów
    - marketing powszechny – nagłaśnianie idei selektywnej zbiórki w mediach
    - edukacja – szkolenia, prezentacje w gminach, szkołach, zakładach publicznych
  - Zliczając powyższe koszty, jednostkowa opłata recyklingowa mogłaby w skrajnych przypadkach przewyższać nawet koszt gotowego wyrobu jednak w związku z tym, iż zbierać się będzie kilkakrotnie mniej niż sprzedawać, opłata będzie stanowiła tylko mały procent wartości wyrobu.
- **Od czego będzie zależeć wysokość opłat recyklingowych?**
  - Zależć będzie od decyzji producenta. Decyzje te będą wynikały z kalkulacji kosztów. Jeżeli producent zleci swoje obowiązki organizacji odzysku, wtedy za kalkulację kosztów odpowiedzialna jest organizacja odzysku.
  - Oprócz wymienionych kosztów (logistyka, recykling, edukacja...), wysokość opłaty w dużej mierze zależy od skomplikowania procesu przetwarzania. Najlepszymi przykładami „trudnych” wyrobów są lodówki, monitory telewizyjne i komputerowe oraz świetlówki. Wiąże się to zwykle z unieszkodliwianiem gazów i luminoforów. W tych przypadkach opłata recyklingowa będzie relatywnie najwyższa, sięgająca 5% ceny małych lodówek czy nawet 30%-40% ceny najtańszych świetlówek.
- **Czy są już wstępne szacunki odnośnie wysokości opłat?**
  - Po turze negocjacji z recyklerami, organizacja ElektroEko wstępnie komunikuje swoim potencjalnym klientom następujące stawki (z VAT):
    - Chłódnictwo - 30 zł
    - Pozostałe duże AGD - 18 zł
    - Kuchenki mikrofalowe, okapy, ekspresy - 5 zł
    - Odkurzacze - 3 zł
    - Małe AGD (czajniki, suszarki...) - 0,5 zł
    - Źródła światła – lampy wyładowcze (w tym świetlówki oraz wysokoprężne lampy wyładowcze (uliczne) - 1,46 zł
- **Jaka jest sytuacja odnośnie innych grup produktów?**
  - W chwili obecnej są prowadzone negocjacje z recyklerami i trwają wyliczenia.
- **Czy wszyscy producenci, którzy podpiszą umowy z ElektroEko wprowadzą powyższe stawki?**
  - Z pierwszych informacji pochodzących od producentów, na dzień 21 maja 2006 roku, stawki będą wprowadzone na rynku w takiej wysokości jaką podaje organizacja odzysku.
- **Czy stawki nie będą zawyżone przez producentów lub poszczególne stopnie dystrybucji?**
  - Ustawa zezwala na pokazywanie kosztów gospodarowania odpadami. Nie można zatem pokazywać kosztów powiększonych o dodatkową marżę handlową.
- **Jaka jest relacja powyższych stawek do opłat w innych krajach europejskich?**

- Polskie opłaty będą prawdopodobnie najniższymi w Europie, znacznie niższe niż w krajach zachodnich, a także niższe od stawek w krajach sąsiednich jak Czechy, Węgry czy Słowacja.
- W innych krajach zachodniej Europy stawki te są stabilne albo mają tendencję malejącą.
- **Jak konsumenci dowiedzą się o opłacie recyklingowej?**
  - Organizowane będą: konferencje prasowe (pierwsza w PAP 23.05.2006), komunikaty producentów, ogłoszenia w gazetkach reklamowych sieci handlowych. Główny przekaz następował będzie jednak przez tzw. „cenówki” (etykiety cenowe) umieszczane przy wyrobach na półkach sklepowych.
- **Dlaczego finansowanie całego systemu ma się odbywać przy zakupie nowych produktów elektrycznych?**
  - Państwo członkowskie ma wolny wybór odnośnie sposobu finansowania pewnych inwestycji. System zbiórki i recyklingu, a także edukacja społeczeństwa mogą być sfinansowane z podatków lub przerzucone na konsumenta w inny, pośredni sposób, chociażby przez łańcuch: producent–hurtownik–detalista. W Polsce nie ma żadnej infrastruktury i systemu zbierania. Świadomość społeczna w sferze segregacji odpadów elektrycznych jest znikoma. Wieloletnie opóźnienia trzeba nadrobić bardzo szybko. Oceniono zapewne, że dokonać tego mogą jedynie sami producenci i konsumenci wyrobów elektrycznych i elektronicznych.

Datw w Ustawie

- **Kiedy ustawa weszła w życie?**
  - Ustawa weszła w życie z dniem 21 października 2005. Jednakże wejście w życie części istotnych obowiązków jest przesunięte na cały rok 2006 (1 lipca, 30 września), a nawet później (1 stycznia 2008).
- **Jakie więc obowiązki już weszły w życie?**
  - Miedzy innymi obowiązek znakowania produktów znakiem przekreślonego śmietnika, dołączanie informacji o sposobie postępowania ze zużytym sprzętem, oraz informacji o masie produktu (art. 22)
- **Co jeszcze przed nami?**
  - Z dniem 1 lipca 2006 wchodzi obowiązek odbioru przez sklepy zużytego sprzętu na zasadzie 1:1, tzn. przy zakupie np. pralki będzie można zwrócić starą pralkę (art. 42).
  - Do 1 lipca powinien również zacząć funkcjonować rejestr w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska do którego zobowiązane podmioty będą musiały się zapisać i później również raportować.
  - Dla wprowadzających sprzęt czas na wpisanie się do rejestru mija z dniem 30 września 2006r.
- **A co z obowiązkami odzysku i recyklingu? Kiedy trzeba je spełniać?**
  - Jeśli chodzi o przepisy dotyczące osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu to zaczynają one obowiązywać od 1 stycznia 2008 roku.

Najczęściej popelniane błędy interpretacyjne

- **Czy opłata recyklingowa ma coś wspólnego z opłatą produktową?**
  - Nie. Pierwsza jest wyrażeniem kosztów gospodarowania odpadami, jest widocznym elementem ceny w sklepach, jest pewnym sposobem komunikacji z

konsumentem. Druga jest czymś w rodzaju kary za nieosiągnięci poziomów recyklingu lub odzysku, jest płacona przez wprowadzających. Jej opłacenie może też być formą realizacji obowiązku.

- **Czy „odzysk” to to samo co zbiórka?**

- Nie. Jeżeli ustawowym celem jest dla przykładu odzyskanie 80% sprzętu to nie znaczy to, iż trzeba zebrać 80% wprowadzonego sprzętu. Odzysk oznacza tutaj działania zmierzające do wykorzystania substancji i materiałów zawartych w odpadach lub zawartej w nich energii. 80% odzysku oznacza zatem wykorzystanie 80% masy zebranych odpadów, a jedynie 20% może być unieszkodliwiane (np. poprzez składowanie, itp.)

Inne trudne pytania

- **Jeżeli wprowadzający mają odpowiadać za odpady proporcjonalnie, to kto będzie liczył te proporcje i jak je egzekwował?**

- W ustawie jest zapis o proporcjach (art. 28). GIOŚ będzie posiadał odpowiednie dane ale nie ma konkretnych zapisów mówiących, że to właśnie ta instytucja ma się tym zajmować i to egzekwować.
- Wprowadzający zlecający obowiązki jednej organizacji odzysku będą obciążani kosztami proporcjonalnie w ramach tej organizacji.

- **Jeżeli użytkownicy mogą zwrócić bezpłatnie dowolną ilość zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w gminach, a system zbiórek gminnych nie istnieje to jak mają tego dokonać?**

- Gmina ma obowiązek podania na stronach internetowych adresy punktów zbierania zużytego sprzętu. Nie wiadomo jednak kiedy ten obowiązek zostanie spełniony.

Więcej danych, ustawy oraz inne linki na : www.cecedpolska.pl

Material przygotowany na konferencję prasową w PAP dnia 23 maja 2006.

CECED Polska

(członek Europejskiego Stowarzyszenia Producentów AGD)

Kontakt:

Wojciech Konecki
Dyrektor Generalny
CECED Polska

ul. Włodarzewska 76D
02-393 Warszawa